

KOŚCIÓŁ
NAUCZA

Skoro Bóg wszystko wie i wszystko może, czemu dopuszcza zło?

„Bóg dopuszcza zło tylko po to, aby wyprowadzić z niego coś lepszego” (św. Tomasz z Akwinu).

Zło w świecie jest ponurą i bolesną tajemnicą. Sam Ukrzyżowany pytał swojego Ojca: „Boże mój, czemuś Mnie opuścił?” (Mt 27, 46). W wielu aspektach jest ono niepojęte. Jedno wiemy jednak na pewno: Bóg jest w stu procentach dobry. W żadnym wypadku nie może być sprawcą czegoś złego. Bóg stworzył świat dobrym, ale nie jest on jeszcze doskonały. Przez gwałtowne zmiany i bolesne procesy przeobraża się, dążąc do ostatecznej doskonałości. Lepiej mówić tu o złu fizycznym, jak Kościół nazywa np. wrodzone kalectwo albo katastrofy naturalne. Zło moralne z kolei powstaje w wyniku nadużywania wolności w świecie. „Piekło na ziemi” – dzieci – żołnierze, samobójstwa, obozy koncentracyjne – zgotowali sobie sami ludzie. Zasadnicze pytanie nie brzmi zatem:

„Jak można wierzyć w dobrego Boga, skoro jest tyle zła?”, lecz: „Jak wrażliwy i rozsądny człowiek mógłby znieść życie na ziemi, gdyby Bóg nie istniał?”. Śmierć i Zmartwychwstanie Chrystusa pokazują nam, że zło nie zabrało głosu jako pierwsze i nie ma ostatniego słowa. Z największego zła Bóg wyprowadził absolutne dobro. Wierzymy w to, że Bóg podczas Sądu Ostatecznego położy kres wszelkiej niesprawiedliwości. W przyszłym życiu nie będzie miejsca na zło i skończy się cierpienie.

Youcat 51

23. Kult materii

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- odkrywanie wartości egzystencjalnej zdrowia cielesnego,
- ukazywanie zagrożeń wynikających z niezdrowego trybu życia.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

uczeń:

- na podstawie swojej wiedzy wyjaśnia stworzenie człowieka przez Boga,
- na podstawie osobistego doświadczenia opisuje sposoby zdrowego stylu życia,
- definiuje anoreksję,
- na podstawie wiedzy zdobytej podczas lekcji wskazuje na zagrożenia, które stwarza niewłaściwe odżywianie,
- podaje argumenty przemawiające za szanowaniem własnego zdrowia i ciała,
- po lekcji podaje przykłady nadmiernej dbałości o ciało.

3. POJĘCIA, POSTACI

- ciało,
- anoreksja,
- kulturystyka,
- św. Teresa z Avila.

4. WARTOŚCI

- troska o swoje ciało,
- szacunek wobec życia i zdrowia ludzkiego.

5. SCHEMAT LEKCJI

- powtórzenie wiadomości na temat stworzenia człowieka,
- zdrowe ciało,
- chorobliwy kult ciała.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie

Nauczyciel przypomina treści, które były omówione w pierwszym rozdziale: „Bóg stwarzając świat, stworzył materię, coś co jest dostrzegalne, namacalne. Wśród wielu dzieł Boga, najważniejszym dziełem jest człowiek. Został on „stworzony na podobieństwo i obraz Boga”. Od zarania swoich dziejów człowiek zawsze dbał o swój wygląd zewnętrzny, o ubiór i odpowiednie odżywianie.

Rozwinięcie tematu

Metoda – mówiące kartki. Nauczyciel wręcza każdemu uczniowi małą kartkę; prosi, żeby zapisał, w jaki sposób dba o swoje zdrowie, o swoje ciało; po kilku minutach uczniowie wrzucają kartki do koszyka; następnie jeden uczeń odczytuje odpowiedzi. Podsumowanie: ciało stanowi integralną część człowieka, należy

je pielęgnować, dbać o nie, a jeśli jest taka potrzeba, to trzeba leczyć; trzeba też podejmować takie działania, żeby jak najdłużej utrzymać swoje ciało w dobrej kondycji i zdrowiu. Św. Teresa z Avila powiedziała: „Zrób coś dobrego dla swojego ciała, żeby dusza miała ochotę w nim zamieszkać”.

Metoda – trójkąt. Nauczyciel robi krótkie wprowadzenie: „Dzisiaj obserwuje się nadmierną dbałość o ciało, wręcz kult ciała. Ludzie stosują diety, inwazyjne zabiegi pielęgnacyjne, specjalne odżywki. Aby zwiększyć masę ciała intensywnie trenują. Poddają się bolesnym operacjom, żeby zachować młody wygląd. Wzorem dla wielu młodych dziewczyn są wychudzone modelki. Nastolatki robią wszystko, by się do nich upodobnić”. Następnie nauczyciel zawiesza na tablicy (można wykorzystać rzutnik multimedialny) dwa zdjęcia np. anorektyczki i kulturysty; dzieli uczniów na grupy dwuosobowe, każdej wręcza karty pracy (załącznik 1). Zadaniem uczniów jest wypisanie przyczyn i skutków chorobliwego kultu ciała. Po zakończonej pracy wybrani uczniowie odczytują odpowiedzi. Podsumowanie: jest wiele osób, które doznały bolesnych skutków nadmiernego skupiania się na swoim ciele i niewłaściwego rozwiązywania problemów życiowych. To zróżnicowane podejście do cielesności, wypływa z głębszych sfer człowieka: z jego psychiki, moralności, poziomu wiary, rozumienia relacji „dusza – ciało” (por. podręcznik).

Zakończenie

We współczesnych czasach obserwuje się nadmierną dbałość o ciało, a także jego negację prowadzącą do jego wyniszczenia. We wszystkim należy znaleźć umiar i rozwagę. Bóg obdarzając nas wolną wolą i rozumem, oczekuje od nas rozważnego i mądrego „zarządzania” swoim życiem.

Notatka

Treść „Zakończenia”.

Korelacja z edukacją szkolną

- 1) biologia – choroby XXI wieku: anoreksja i bulimia,
- 2) wychowanie fizyczne – sport to zdrowie.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Nauczyciel może poprosić uczniów o przeczytanie wypowiedzi Benedykta XVI (zob. podręcznik „Kościół naucza”) i zainicjować dyskusję w oparciu o ten tekst.

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

KOŚCIÓŁ
NAUCZA

Nie wolno człowiekowi gardzić swoim życiem ciała (...) Niech wolny czas będzie użyty należycie dla odprężenia duchowego, wzmocnienia zdrowia psychicznego i fizycznego (...) przez ćwiczenia i pokazy sportowe, które także w społeczeństwie przyczyniają się do utrzymania równowagi ducha.

GS 14; 61

PRZECZYTAJ

Aby mieć pełny obraz tego, jaki winien być stosunek chrześcijanina do ciała, trzeba też zapoznać się z nauczaniem zawartym w Katechizmie Kościoła Katolickiego. Mówiąc o konieczności dbania o zdrowie, Katechizm stwierdza jasno: „Chociaż moralność wzywa do poszanowania życia fizycznego, nie czyni z niego wartości absolutnej. Sprzeciwia się ona koncepcji neopogańskiej, która zmierza do popierania kultu ciała, do poświęcania mu wszystkiego, do bałwochwalczego stosunku do sprawności fizycznej i sukcesu sportowego. Z powodu selektywnego wyboru, jakiego dokonuje między silnymi a słabymi, koncepcja ta może prowadzić do wypaczenia stosunków międzyludzkich” (2289). Zatem samo dbanie o zdrowe i sprawne ciało jest dobre, jednakże czynienie bożka z urody, sprawności fizycznej i sukcesów sportowych, musimy ocenić jako moralnie złe.

Z takimi sytuacjami mamy do czynienia, gdy ceną za realizowanie tych celów jest na przykład zaniedbywanie obowiązków rodzinnych lub zawodowych lub w ogóle uchylanie się od nich, nie mówiąc już o takich wynaturzeniach, jak doprowadzanie do zagrożenia zdrowia lub nawet życia. Bezkrtyczne hołdowanie kultowi ciała sprawia wówczas, że neopogański bożek ciała zaczyna domagać się ofiar. Konkretnymi tego przykładami było traktowanie poczęcia dziecka jako swoistego dopingu dla sportsmenek (bożek sukcesów sportowych domagał się wówczas ofiary z nienarodzonych, nie mówiąc o konsekwencjach psychicznych) czy zagłodzenie się na śmierć przez modelki, które za wszelką cenę starały się sprostać wymaganiom

rynku. Na co dzień nie mamy do czynienia z tak drastycznymi przypadkami, ale bardzo groźne jest praktykowanie swojego kultu ciała, który opiera się na wierze jedynie w świat materialny.

Czy to, co z definicji jest doczesne, a więc istnieje „do-czasu”, może stanowić ostateczny sens i cel życia człowieka? Chrześcijańska kultura ciała każe w nim widzieć dar Boga, o który trzeba się troszczyć. Jednocześnie nie pozwala zapomnieć, że najwyższą wartością jest zbawienie. Ciało ma w tym swój udział. Bóg, który przyjął ludzkie ciało, cierpiał i oddał życie, abyśmy mieli udział w prawdziwym Życiu, nie tym, które jest tylko do czasu. Tym samym ukazał nam sens naszego cierpienia i umierania w ciele. Bez odkrywania tego sensu, kult ciała i życie przyjemnością chwili obecnej, pozostaje krzykiem rozpaczony wobec absurdu życia. Chrześcijańska nauka o godności osoby ludzkiej chce ukazać jego piękno w kontekście powołania do świętości, a to nie pozwala redukować człowieka jedynie do wymiaru fizycznego i estetycznego. W Mądrości Syracha czytamy: „Zdrowie i siła lepsze są niż wszystko złoto, a mocne ciało niż niezmierny majątek” (30, 15). Ale trzeba też pamiętać, że: „człowiek patrzy na to, co widoczne dla oczu, Pan natomiast patrzy na serce” (1 Sm 16, 7).

ks. Adam Adamski, *Kultura ciała: między pogardą a ubóstwieniem* [w:] *Katolik.pl* [dostęp 13 maja 2013], dostępny w Internecie: <http://www.katolik.pl/kultura-ciala--miedzy-pogarda-a-ubostwieniem,2063,416,cz.html?s=2>

24. O wielkiej roli kobiety

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- ukazywanie roli współczesnej kobiety.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

uczeń:

- po lekcji formułuje feministyczną wizję kobiety,
- na podstawie swojej wiedzy oraz treści z podręcznika redaguje list, ukazujący relację pomiędzy feministką a katoliczką,

23. Kult materii

Załącznik 1

